No. 1301 Zaterdag 5 December 1908 25ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD

REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223

ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 4 December.

Staat en Armenzorg.

A. De Staat en de individueele liefdadigheid.

Liefdadigheid kan individueel en genootschappelijk uitgeoefend worden.

De individueele liefdadigheid is de meest natuurlijke, de meest spontane. In vele gevallen van oogenblikkelijken nood is zij volstrekt on misbaar, en dikwijls stelt zij daden van verheven deugd.

't Is waar, in het oog der moderne philanthropie heeft zij veel op haar kerfstok. Zij bepaalt zich vaak tot het geven van aalmoezen zonder onderzoek en zonder contrôle. Eigenlijke liefde is haar dikwijls vreemd. Laat ons echter niet te hard zijn in ons oordeel over haar.

Men zou grootelijks dwalen, indien men meende, dat de individueele liefdadigheid zich beperkte tot het geven van aalmoezen aan de deur of op straat. Er wordt in het verborgen door afzonderlijke personen veel goed gedaan, veel nood gelenigd, veel hulp gebracht; en ieder kent in zijn naaste omgeving wel voorbeelden van edelmoedige zielen, wier grootste geluk het is, stil en onopgemerkt het droevig lot der armen te verzachten, niet slechts door stoffelijke hulp, maar ook door persoonlijke toewijding en zedelijken steun. Staatsinmenging zou hier bijna heiligschennis zijn.

En wat het geven van aalmoezen betreft, zeker, het ondoordachte geven van aalmoezen langs de straat en aan huis bevordert, zoo het algemeen op groote schaal geschiedt, bedelarij, luiheid, pauperisme. Doch een verbod om aalmoezen te geven ware onnatuurlijk en onuitvoerbaar. Hier helpt geen redeneeren, hier helpen geen wettelijke bepalingen, de natuur is sterker dan het verstand en krachtiger dan de wet.

B. De Staat en de genootschappelijke liefdadigheid.

Hoeveel goeds ook door afzonderlijke personen worde tot stand gebracht, zoolang de liefdadigheid individueel wordt uitgeoefend, kan zij haar volle kracht niet ontplooien. Dit kan zij eerst, wanneer de afzonderlijke personen zich vereenigen. Want velen, die de stoffelijke middelen bezitten om hulpbehoevenden bij te staan en het gaarne zouden doen, missen daartoe den tijd of de geschiktheid; anderen, die wèl geschikt zijn, wèl tijd en lust hebben, missen dikwijls de noodige middelen. Door vereeniging van krachten wordt dit bezwaar uit den weg geruimd.

Bovendien is vereeniging een voorbehoedmiddel tegen ontmoediging, welke bij de verzorging der armen zoo licht intreedt; zij schept eene nuttige onderlinge contrôle; zij voorkomt of vermindert altans het ondoordachte geven van aalmoezen zonder onderzoek; zij is een bron van licht door de wederzijdsche mededeeling van opgedane ervaring.

Nauwelijks was dan ook de eigenlijke, ware liefdadigheid, welke het heidendom niet kende, onder den invloed van het Christendom geboren, of zij gevoelde de behoefte aan samenwerking en reeds ten tijde der Apostelen werd de liefdadigheid georganiseerd in de kerkelijke gemeente. Veel later outstonden daarnaast vereenigingen van bijzondere personen, welke niet samenvielen met de kerkelijke organisatie, eerst nog onder leiding en toezicht der Kerk, later geheel of gedeeltelijk onafhankelijk van haar.

Zoo zijn onstaan van den eenen kant de kerkelijke liefdadigheid door parochiale armbesturen en diakonieën uitgeoefend als vertegenwoordigers der kerkelijke gemeente, van den anderen kant de particuliere liefdadigheid in vereenigingen buiten ieder kerkelijk verband, dikwijls personen van verschillende gezindten omvattend; en daartusschen, een reeks van vereenigingen, welke optreden als min of meer onafhankelijke organen van de kerkelijke liefdadigheid, zooals de religieuze orden en de Vereeniging van den H. Vincentius a Paulo.

De invloed ten goede welken de genootschappelijke liefdadigheid heeft, is onberekenbaar grooter dan die van de individueele liefdadigheid, maar daarmede kunnen ook grootere bezwaren samengaan.

Algeheele Staatsonthouding niet wenschelijk.

Welke moet nu de verhouding zijn van den Staat tot die verschillende genootschappen, instellingen, vereenigingen?

Onze Wet op het Armbestuur bemoeit zich er zoo goed als niet mede. Zij staat nog geheel op het oud-liberale standpunt, dat de overheid slechts mag optreden tot bescherming der rechtsorde. De ondersteuning der armen werd in 1854 eenvoudig „overgelaten" aan de kerkelijke en particuliere instellingen van weldadigheid zonder dat de Staat zich ook maar eenigszins met haar werkzaamheid bemoeide.

Dit beginsel van Staatsonthouding heeft een lichtzijde, in zooverre nl. dat de vrijheid der bijzondere genootschappelijke liefdadigheid ongerept is gebleven; maar ook eene schaduwzijde, en wel het bijna totale gemis van bepalingen welke die liefdadigheid kunnen aanmoedigen, bevorderen, verbeteren.

Het is de roeping van het Staatsgezag niet slechts te waken tegen rechtsschennis, maar ook het algemeen belang positief te bevorderen door het privaat initiatief te steunen en door zelf op te treden voor zoover met dien steun het privaat initiatief nog niet toereikend is.

Daarom moet de Staat in de tegenwoordige omstandigheden, nu de bijzondere liefdadigheid te kort schiet om in aller nood op behoorlijke wijze te voorzien, niet eenvoudig de ondersteuning der armen aan de bijzondere liefdadigheid „overlaten", maar deze ook positief bevorderen zonder haar vrijheid aan banden te leggen.

De Kerk vordert voor zich zelve volstrekt niet het „monopolie" der armenzorg, gelijk wel eens beweerd wordt. Armenzorg is niet alleen het uitoefenen van eene bij uitstek christelijke deugd, is ook geen zuiver godsdienstig belang, zelfs niet zuiver geestelijk, maar voor een deel ook tijdelijk en stoffelijk. Hier moeten, zoo de bijzondere liefdadigheid niet voldoende is, Kerk en Staat elkaar de hand reiken.

Middelen tot bevordering der bijzondere liefdadigheid.

Het verleenen van subsidie.

Vervolgens kan de Staat de genootschappelijke liefdadigheid bevorderen door het verleenen van *subsidie* aan kerkelijke en particuliere instellingen. De wetgever van 1854 was omtrent het verleenen van subsidie niet goed te spreken. De ondersteuning der armen werd nu eenmaal overgelaten aan de bijzondere liefdadigheid en in dat stelsel (?) was eigenlijk voor subsidie geen plaats. De bestaande subsidies had men gaarne afgeschaft, doch dat ging niet in éèns; in de hoop langzamerhand dat doel te zullen bereiken, werd aan Gedeputeerde Staten voorgeschreven „alle maatregelen" te nemen „waartoe zij bevoegd zijn, om de vermindering en van te bevorderen." (art. 61)

Het verleenen van subsidie in de toekomst werd wel niet geheel verboden, maar zeer bemoeilijkt. Na het inwerkingtreden der wet op het armbestuur mochten geen subsidiën meer verleend uit fondsen van burgerlijke gemeenten, dan bij een met redenen omkleed besluit van den gemeenteraad. (art. 59) En bij dat besluit moet volgens art. 60 blijken:

1. dat het subsidie volstrekt noodzakelijk is;

2. dat op eene billijke wijze is bijgedragen door hen, van wie, overeenkomstig den aard der instelling, welke subsidie verlangt, in den regel bijdragen kunnen worden verwacht;

3. dat het bestuur der instelling, overeenkomstig haren aard en bestemming, aan zijne verplichtingen voldoet.

Bovendien wordt dan nog aan Gedeputeerde Staten opgedragen, goed toe te zien, dat alleen bij volstrekte onvermijdelijkheid subsidiën worden verleend.

Voor deze belemmerende bepalingen bestaat geen redelijke grond. De eisch van volstrekte noodzakelijkheid behoort te vervallen. Wanneer eene liefdadige instelling nuttig werkzaam is in het algemeen belang, doch haar doel wegens gebrek aan stoffelijke middelen niet volledig kan bereiken, is subsidie gerechtvaardigd en dikwijls wenschelijk, ook zonder dat de absolute noodzakelijkheid kan bewezen worden, vooral indien niet nader omschreven wordt, waartoe het subsidie noodzakelijk moet zijn, d. w. z. wat er wel zou moeten gebeuren, indien het geweigerd werd.

Ook de tweede eisch, dat nl. op billijke wijze is bijgedragen door degenen van wie in den regel bijdragen kunnen verwacht worden, is verwerpelijk. Waarom zou een liefdadige instelling, welke in eene maatschappelijke behoefte voorziet, wellicht aan gemeente of rijk aanzienlijke onkosten bespaart, maar in de laatste jaren de opbrengst van hare collecten zag verminderen, zoodat ze misschien gedwongen is hare kapitalen aan te spreken, niet met gemeente- of staatssubsidie mogen geholpen worden?

Wanneer de overheid een bepaald bedrag zou mogen aanwenden om zelf te doen wat eene liefdadige instelling doet, dan mag zij ook dat bedrag gebruiken om die instelling in haar werkzaamheid te steunen, indien maar blijkt dat de instelling evenveel voordeel afwerpt voor de maatschappij, als de overheid zelf met dat bedrag zou kunnen bereiken. Indien dit gebleken is, is het subsidie gerechtvaardigd en dan mag ook de overheid zich uit hoofde van het subsidie niet het recht aanmatigen om zich in de aangelegenheden dier instelling te gaan mengen en allerlei voorwaarden te gaan stellen. Onze wet heeft dan ook te recht geen verantwoording gevorderd omtrent het gebruik van het subsidie. Dit zou trouwens vrij nutteloos geweest zijn, daar contrôle toch practisch onmogelijk is.

Wel laat de armenwet, door over dit punt te zwijgen, de gelegenheid open om aan het subsidie bepaalde voorwaarden te verbinden. Ofschoon van deze ruime bevoegheid misbruik kan gemaakt worden, zou het toch geen aanbeveling verdienen, een volstrekt verbod van subsidie-ondervoorwaarde in de wet op te nemen, daar dit licht aanleiding zou kunnen worden voor een gemeentebestuur, dat voorwaardelijk subsidie zou willen verleenen, om het geheele subsidie dan eenvoudig te weigeren, hoewel ook misschien de betrokken instelling de voorwaarden volstrekt niet bezwarend zou achten.

Aan de gemeente moet groote vrijheid gelaten worden om liefdadige instellingen te subsidieeren en derhalve moeten ook Gedeputeerde Staten worden ontheven van de verplichting om alle maatregelen te nemen, waartoe zij bevoegd zijn, ter vermindering van de bestaande subsidies. Een dergelijk stelselmatig tegengaan van alle subsidie zonder onderscheid is in strijd met eene juiste opvatting van het doel der Staatsgemeenschap.

Plicht tot onderstand of vrijheid.

Moet nu aan de gemeente de bepaalde verplichting worden opgelegd de armen te ondersteunen, of moet de gemeente daarin vrij gelaten worden?

Naar aanleiding van deze quaestie zeide de heer HEEMSKERK in 1870 bij de behandeling der armenwet.

„De wet stelt ieder armbestuur in de mogelijkheid, om hem, die geen andere zonden begaan heeft dan dat bij bloedarm is, tot den *hongerdood* te veroordeelen............ Het gemeentebestuur als burgerlijk armbestuur beslist, zonder appèl, op de vraag van onderstand van iemand, die niets heeft. Tegenover het verzoek van den arme staat absolute willekeur om hulp te weigeren en den arme van honger te doen omkomen." En de Nuts-commissie decze woorden aanhalende in haar rapport voegt er aan toe: „Scherper veroordeeling van de tegenwoordige wet is niet wel mogelijk. Elke re-

Feuilleton.

5 December, 1908.

Zaterdag, 5 December, in den namiddag brak eindelijk de zoo lang gevreesde algemeene opstand der uitgehongerde werkeloozen los.

Een leger van ± 1300 trekt door de straten onder aanvoering hunner hoofden. De militairen hebben post gevat.

Voor alle ramen en deuren hoopen nieuwsgierigen zich op.

Er heerscht ongewoon rumoer in straten en stegen. Gillende vrouwen, bonkerige mannen, brutale straatjongens.

De politie loopt zenuwachtig heen en weer. De forten zijn met manschappen bezet.

De stoet dringt door tot voor het Gouvernementsgebouw...... om een vreeselijken aanval te wagen op...... het Gezag?

Och, als ge ook maar een oogenblik zoo iets hebt mogelijk gedacht, dan kent ge ons goedaardig, geduldig, lijdzaam volk niet.

Het geheele leger van 1300 man wordt gevormd, wel door werkeloozen, doch door werkeloozen van een bijzonder slag, nl. door arme schoolkinderen, die vacantie hebben.

Zeker, zij zijn bij elkaar gekomen om te betoogen, om een reusachtige manifestatie te houden, doch niet van verzet en oproer, maar van blijdschap en dankbaarheid. Zij zullen een aanval wagen, maar op de gevulde zakken van den goeden Sinterklaas.

Vol deftige statie is de groote Sint reeds de stad rond gereden, en treedt nu, begeleid door zijn knechts, in het midden der ongeduldig-blije kinderschaar. Begeerig zien de kleuters den goeden Sint aan.

Er valt dit jaar zooveel te halen, want de buit is buitengewoon groot. Geen wonder, want een ieder, die maar een beetje bezit, is bezweken voor een onweerstaanbare overmacht.

Slachtoffers vielen huis aan huis, niemand bleek bestand tegen den vriendelijken drang der hooge Dames van het Comité, die een lijst aanboden om te teekenen tot bijdrage voor een feestje aan het arme schoolkind op Sinterklaas.

Velen hadden slechts weinig te geven, niet bij gebrek aan goeden wil, maar bij gebrek aan inkomen. Toch gaven allen iets. Geen Curaçaosch hart kon ongevoelig blijven, geen beurs gesloten. Groot en klein nam den lijst, las, en met een „all right" teekende men voor idem zooveel. De conclusie was, dat er ± 2000 gulden werd bivnengeloodsd.

Het plan was niet mislukt, neen glorieus geslaagd. Elkaar steunen is eenmaal een ideaal-liefhebberij van ons volk.

Daar staan zij nu voor het gouvernements-huis, de kinderen, waar vandaag het al om draait. Middenin de muziektent, rondom een nieuwsgierige menigte, op eenigen afstand de Nederlandsche vlag, die hoog uitwappert boven het fort om een ieder te toonen, dat Curaçao nog altijd een Hollandsche Kolonie is, en achter die menigte de aanstaande „wereldhaven", waarin thans geen enkel schip, dan slechts de oorlogsschepen, die gestadig in- en uitvaren „tot verdediging" der Curaçaosche belangen.

Een interessant schouwspel zulk een kinderparade, waarin niets gedwongen is, niets gemaakt, maar alles natuurlijk. De Gouverneur monstert de troepen van uit het raam, maar de jeugd beseft het gewicht daar niet van. Woelig als een kudde schapen, gonzend als een zwerm bijen, hoofd-omdraaiend, schoudertrekkend, verlegen over zulk een belangstelling en toch ietwat er mee vereerd, toont hun vroolijk oog en lachende mond, hoe blij zij zijn en hoe goed de Militaire Sportvereeniging deed met zulk een Hollandsch feest over te brengen naar Curaçaoschen bodem.

Een, twee, drie...... en de muziek vangt aan. Hoort ze zingen die echt Hollandsche liedjes; uit de wagenwijdopen monden huppelen de noten over de witte tanden en het klinkt golvend en dansend op de maat:

„Ziet de maan schijnt door de boomen"
„Makkers staakt uw wild geraas"

Belangrijk genoeg reeds voor ieder nieuwsgierige geeft zoo iets voldoening aan menig kindervriend, wiens beurs misschien wel wat te veel geleegd is, maar wiens hart toch vandaag eens extra pleizierig gestemd zal worden, en vervuld met reine vreugd over een echt-hartelijk weldoen.

***

Daar zijn echter nog andere weldoeners geweest, die zeker ook recht hadden op een extra-plaats bij de uitvoering. Er zijn koninklijke giften gezonden uit het verre Holland. Weldaden, niet voor één dag, maar reeds maanden lang. Van die 1300 arme kinderen, die thans luidkeels hun liedeke zingen voor het Gouvernementshuis, heeft verreweg de grootste helft hun dagelijksch broodje gekregen van de *Charitas* der Katholieken uit het Moederland. Het zou billijk zijn, dat het gansche kinderleger ook eens een proeve gaf van zangkunst in de lage landen van Overzee; maar dat behoort nu eenmaal tot de onmogelijkheden. Jammer, uiterst jammer! Wat een succes zou het behalen! wat een probaat middel om die bron van milde liefdadigheid nog langer tijd te doen stroomen!

Wat zou het Hollandsch volk verbaasd staan over het kunnen onzer meisjes en knapen! Niemand zou spijt gevoelen over zijn gift tot ondersteuning van het kind-op-school. Een ieder zou met eigen oogen zich kunnen overtuigen, hoe nauw verband er bestaat tusschen beschaving en onderwijs.

Onze bevolking is door de natuur niet van talenten misdeeld, en gelukkig bezit iedere parochie haar eigen school. In de stad wordt zeker ¾ en buiten alle kinderen alléén geschoold naar de beginselen van het katholiek onderwijs. Is het nu een algemeen erkend feit, dat onze bevolking, in beschaving en ontwikkeling niet achter staat bij die der ons omringende landen, dan komt daarvan in niet geringe mate de eer toe aan de bijzondere school. Wie dus dit werk steunt, bevordert de beschaving.

En ondersteuning heeft de school ondervonden. De buitenscholen door de vrijgevigheid van het Gouvernement, de stadsscholen door de milde giften der Katholieken uit Holland.

De invloed der school op de vorming van het kind zal nog beter begrepen worden door een ieder, die een weinig bekend is met het karakter van ons volk.

Onze menschen zijn hier goedig van aard en beminnen den vrede

geling zal gebrekkig blijven, als men niet den moed heeft, den *Staatsplicht* als leidend beginsel in de wet op te nemen.

De gemeente, welke in dit punt te kort schiet, moet zich niet kunnen beroepen op de wet, die haar vrijheid laat. Het moet boven allen twijfel verheven zijn, dat zij zich schuldig maakt aan *plichtverzuim* en al moge dan op het oogenblik het middel, om haar te dwingen tot het vervullen van haar plicht, ontbreken, zij zal zich tegenover de publieke opinie niet kunnen verschuilen achter de bepalingen der wet. Trouwens er zijn meer voorbeelden van een publiekrechtelijken plicht zonder sanctie.

Het stelsel der openbare armenzorg.

Hoewel het van groot belang is, dat de autonomie en het zelfbestuur der gemeente geëerbiedigd en, waar het mogelijk is, zelfs uitgebreid worden, toch zou het onverantwoordelijk wezen, indien de Staat aan de gemeente alleen den plicht tot onderstand oplegde, doch al het overige aan haar goedvinden overliet. Armenzorg is geen zuiver gemeentebelang, maar ook een Rijksbelang, en daarom zal de Staat algemeene regels moeten stellen betreffende de verzorging der armen door de gemeente, om deze op goede banen te leiden en mogelijke misbruiken te voorkomen.

Op dit punt laat onze armenwet veel te wenschen over. Van een eigenlijk stelsel van armenzorg is geen sprake. Zij bevat slechts ééne bepaling, welke de vrijheid der gemeente beperkt. Art. 21 zegt, dat geen burgelijk armbestuur onderstand verleenen mag, dan „bij volstrekte onvermijdelijkheid". En juist deze bepaling, welke, volgens de bedoeling van den wetgever, de hulp van overheidswege beperkt tot hetgeen voor het levensonderhoud volstrekt onontbeerlijk is, wordt door velen als een der groote fouten onzer armenwet beschouwd. En tot zekere hoogte met reden.

De mate van onderstand.

Wel is het een goed beginsel, dat, wanneer het openbaar gezag onderstand verleent, deze beperkt moet blijven tot het noodzakelijke; maar niet, als men het zóó opvat, dat nooit meer verleend mag worden dan op het oogenblik voor het bestaan volstrekt onmisbaar is. De mate van onderstand moet bepaald worden door hetgeen noodzakelijk is ter bereiking van het doel, dat eene goede verzorging der armen moet nastreven.

Dat doel nu is niet slechts den oogenblikkelijken nood te lenigen en het droevig bestaan der armen eenigszins te verzachten, maar ook, indien het mogelijk is, de maatschappelijk gevallenen weder op te heffen, de maatschappelijk zwakken weder te versterken, opdat zij, tijdelijk geholpen, weer voor zich zelve kunnen zorgen als zelfstandige leden der maatschappij.

Om dat doel te bereiken, is echter ondersteuning boven het bestaansminimum dikwerf volstrekt noodzakelijk. *Intensieve* liefdadigheid, gelijk men het wel eens genoemd heeft, welke met een flinken stoot het gestrande scheepje weder vlot zet, is in vele gevallen het eenige middel om den arme weer terug te brengen tot een onafhankelijk bestaan en hem te behoeden voor blijvenden ondergang. En in zóó verre heeft OCTAVIA HILL, in haar bekende rede te Oxford, terecht gewaarschuwd tegen „liefdadigheid bij mondjesmaat," tegen het stelsel om altijd aalmoezen te geven bij kleine beetjes.

Wanneer door ruimere bedeeling gedurende een zekeren tijd, de verloren zelfstandigheid kan herkregen worden, is dit zoowel voor den arme als voor de gemeenschap verre te verkiezen boven eene blijvende bedeeling, welke het bestaans-minimum niet te boven gaat. In zulke gevallen mag dit door de wet niet onmogelijk worden gemaakt.

(Politieke Studiën.)

Oorlog tegen Venezuela.

In „De Nieuwe Ct." komen eenige bijzonderheden voor over de strijdkrachten waarover Venezuela beschikt en over hetgeen Castro er in 1902 mee heeft uitgevoerd. Over het leger, dat uit 3240 man slecht bewapende en slecht geoefende infanterie, met wat berg- en vesting-artillerie bestaat, hebben wij reeds vroeger een en ander medegedeeld. Behalve dit leger is er echter ook een militie, die nog minder gevechtswaarde heeft, althans in het open veld en tegenover op Nederlandsche, Engelsche of Duitsche manier geoefende matrozen en mariniers. Intusschen heeft Castro, als hij meenens is te vechten, tijd genoeg gehad om zijn mannen voor te bereiden, en het ontbreekt hem daarbij niet aan officieren, die ongeveer het derde deel uitmaken van de geheele weermacht en overigens zijn de Venezolanen moedig en als guerilla-voerders niet te versmaden. De vloot van Venezuela bestaat uit 1 torpedojager van 571 ton met 6 kleine snelvuurkanonnen (5.7 cM.) en 1 kanonneerboot van 200 ton met 2 dergelijke kanonnetjes; voorts 1 torpedoboot en eenige transport- en douane-vaartuigjes.

Van belang is de geschiedenis van het optreden van Duitschland.

Leerrijk is 't optreden van Duitschland en Engeland (waarbij zich later Italië voegde) tegen Venezuela in het jaar 1902. De aanleiding tot dit optreden was, zooals wij weten, de weigering van Castro om Venezuela's financieele verplichtingen tegenover de onderdanen dezer mogendheden na te komen. (Ook andere landen, waaronder Nederland, kwamen voor de belangen hunner onderdanen op, doch oefenden geen geweld. Toch trokken zij partij van het geweld door de drie genoemde Staten tegen Venezuela uitgeoefend, zij het dan ook dat de vorderingen dezer Staten voorgingen. Door den dwang der drie Staten werd Venezuela genoodzaakt alle vorderingen voor het Haagsche Hof van Arbitrage te brengen).

Einde Juli 1902 waren Engeland en Duitschland het erover eens dat tegen Venezuela dwangmiddelen zouden worden toegepast. Op 1 December van dat jaar was de actie vastgesteld.

Duitschland stelde beschikbaar één kruiser van 5880 ton, vier kruisers van 2600 á 2700 ton; een kadettenschip, een schoolschip, een niet beschermde kruiser (1574 ton) en een kanonneerboot (900 ton). Engeland stelde beschikbaar een grooten kruiser (11,000 ton), vijf kruisers van 2575 á 4360 ton en twee kleinere vaartuigjes. Met deze macht zou ten slotte de geheele kust van Venezuela worden geblokkeerd.

De bemanning der Duitsche vloot (zonder de drie kruisers) bedroeg 1500 man, die der Engelsche 1700 man, van welke (samen) 1600 man voor landingsdoeleinden konden worden gebruikt.

Op 7 December werd het ultimatum (24 uren beraad) door de Engelsche en Duitsche zaakgelastigden te Caracas overhandigd. 8 December scheepten zij zich te La Guayra in op de aldaar liggende oorlogsschepen. De Amerikaansche gezant (Bowen) werd met de behartiging der belangen van de in Venezuela woonachtige Engelschen en Duitschers belast.

Nog op 8 December concentreerde vice-admiraal Douglas de Engelsche schepen te Port of Spain (Trinidad); de schout-bij-nacht Scheder was met het Duitsche eskader voor La Guaira aangekomen. Vóór alles werd de Venezolaansche vloot onschadelijk gemaakt. Gras liet men niet over de zaak groeien. Reeds 9 December sommeerde Scheder de commandanten der 4 Venezuelaansche schepen te La Guaira, binnen tien minuten de vlag te strijken! Tegelijkertijd stoomde de kanonneerboot „Panther" „klar zum Gefecht" de haven binnen. De Venezuelaansche vloot gaf zich over zonder één schot te lossen. De officieren werden naar Trinidad gebracht de bemanning te La Guaira aan wal gezet. Daar men met de veroverde schepen geen raad wist, liet men ze eenvoudig zinken. Alleen het douanevaartuig „Ossum", dat aan een Franschman toebehoorde (het scheen aan Venezuela te zijn verhuurd), werd in de haven gelegd en ontwapend.

Daarna werd langs de geheele Venezolaansche kust jacht gemaakt op de overige Venezuelaansche staatsschepen. Als represaillemaatregel liet Castro de Duitschers en Engelschen te Caracas woonachtig, gevangen zetten, doch zij werden weder in vrijheid gesteld op beslisten eisch van Bowen. Toen Scheder vernam, dat in de voorstad La Guaira de Duitsche consul Lentz in zijn woning werd bedreigd, ontscheepte hij 130 matrozen, die den consul bevrijdden en met zijn gezin aan boord van een Duitsch oorlogsschip brachtten. Een aanwezige afdeeling Venezolaansche soldaten bood geen weerstand. (9 December). Een Engelsch detachement van 30 matrozen werd op 10 December aan wal gezet en bracht den Engelschen consul met zijn gezin in veiligheid. Op dienzelfden dag landden 320 matrozen bij La Guaira en bevrijdden de hier gevangen gezette Duitschers en Engelschen. Gedurende die operaties lagen de schepen „klar zum Gefecht". Gaandeweg werden nu van 11 tot 14 December alle Venezuelaansche staatsvaartuigen zonder gevecht genomen. Zij zouden trouwens bij den minsten tegenstand in den grond zijn geboord. Op 12 December bezette een matrozen-detachement zonder tegenstand te ontmoeten, het douanehuis te La Guaira. Tegelijkertijd werd de blokkade van die haven geproclameerd en den handelsschepen de toegang tot die haven ontzegd.

Castro liet nu La Guaira door 2000 man en 15 kanonnen bezetten en munitie vervoeren naar het fort La Vigia, dat de haven beheerschte.

Reeds 10 December hadden de beide commandanten door tusschenkomst van Bowen de weigering van Castro ontvangen om aan de eischen der beide mogendheden te voldoen. Hij zou echter niet lang bij die weigering volharden!

Castro's hoop, dat het gevaar van buiten de ontevredenen ertoe zou brengen zich, althans tijdelijk, aan zijn zijde te scharen, werd niet verwezenlijkt. Integendeel; zij maakten van de gelegenheid gebruik, om onder generaal Rolando den door velen gehaten president te bestrijden. Ook onder generaal Hernandez (genaamd El Mocho) verzamelden zich tal van oproerlingen.

Dientengevolge stelde Castro op 12 December voor, de zaak met Engeland en Duitschland aan een scheidsgerecht te onderwerpen. Middelerwijl had zich nu ook Italië bij de verbondenen gevoegd. Het zond drie schepen (6500, 3300 en 2700 ton). Aangezien nu ook verscheidene andere mogendheden op het nakomen der financieele verplichtingen door de Venezuelaansche regeering tegenover hun onderdanen begonnen aan te dringen, nam de vijandige stemming te Caracas tegenover de Europeanen toe. Op 14 December werd het in de haven van Puerto Cabello liggende Engelsche handelsschip „Topac" door een woeste menigte aangevallen en in bezit genomen. Het Engelsche oorlogsschip „Charybdis" zond er onmiddellijk een detachement van 50 matrozen heen, dat de bende uiteenjoeg. Tegelijkertijd werd aan den douanecontroleur in P. Cabello een ultimatum gesteld om binnen een half uur genoegdoening te geven. Deze vroeg telegrafisch order aan Castro, waarop bevel van dezen kwam alle gevraagde genoegdoening te verleenen. Doch toen dit bevel aankwam, was de termijn van een half uur reeds verstreken, zoodat de in de haven liggende schepen „Charybdis" en „Vineta" het vuur tegen het kasteel Libertador reeds hadden geopend, welk fort zeer spoedig tot zwijgen was gebracht. Daarop werd ook het fort Solano en het douanekantoor beschoten en na 45 minuten in puin gelegd. Engelsche matrozen werden daarop aan wal gezet en namen de bezetting der forten, voor zoover deze niet was gevlucht, gevangen (o. a. generaal Bello), vernielden de nog intacte kasematten, en scheepten zich weder in.

Nadat tot nu toe alleen de havens van La Guaira en Puerto Cabello voor Venezuelaansche schepen waren geblokkeerd, werd op 20 December, die blokkade over de geheele kust uitgestrekt. De schepen, die niet onder Venezuelaansche vlag voeren, kregen voor het binnenvaren nog een uitstel van 40 dagen voor zeilen van 20 dagen voor stoomvaartuigen. (15 dagen voor het verlaten der havens). De Duitsche schepen blokkeerden de westelijke havens (Maracaibo en Puerto Cabello), de Engelsche de oostelijke havens (La Guaira, Carenero, Guanta, Carupano en den mond van de Orinoco). Thans werd een zeer groot aantal Venezuelaansche handelsschepen buitgemaakt (tot 8 Januari: 40 prijzen) waartoe ook detachementen aan land werden gezet, met name te Puerto Cabello, welke detachementen echter na de vermeestering dier schepen weder werden ingescheept.

Op 4 Januari namen Duitsche matrozen het douanekantoor in Puerto Cabello en 5 Januari een Engelsche afdeeling dat van La Guayra in bezit.

De blokkade was langs de geheele kust effectief. Zij werd sterk gevoeld: de prijzen der levensmiddelen stegen alom in Venezuela.

Teneinde het breken der blokkade in de Golf van Maracaibo door Columbische schepen tegen te gaan, voer de Duitsche kanonneerboot „Panther" die Golf binnen (17 Januari). Het fort S. Carlos, gelegen aan de zeëngte die het N. van het Z. gedeelte der Golf van Maracaibo van elkander scheidt, bood weerstand. Daarom werd het op 21, 22 en 23 Jan. gebombardeerd door drie Duitsche oorlogsschepen, en hoewel groote verwoestingen werden aangericht, gelukte het niet het fort tot overgave te dwingen. De schepen ondervonden echter geenerlei schade.

Inmiddels had de revolutie in Venezuela weder krachtig het hoofd opgestoken, doch regeeringstroepen versloegen de opstandelingen den 4en Januari bij Guatire, den 6en bij Tucacas. Toch duurde de strijd in het binnenland nog steeds voort.

Door bemiddeling van de regeering der V. St. van Amerika werden intusschen de onderhandelingen over Castro's voorstel om het geschil aan een scheidsgerecht te onderwerpen, voortgezet, doch de verbondenen lieten zich daardoor in geen enkel opzicht verleiden om hun dwangmaatregelen ook maar eenigszins te verminderen voor en aleer voldoende waarborgen zouden zijn verkregen voor de nakoming der door Castro gedane beloften. Deze was echter door de dwangmaatregelen „tam" geworden, te meer, daar zijn hoop, dat de regeering der V. St. van Amerika het ingrijpen van Europeesche mogendheden niet zou dulden, in rook was vervlogen. Hij benoemde Bowen tot zijn vertegenwoordiger op de te Washington te openen conferentie, die tot het inwilligen door Castro van alle gestelde eischen leidde.

Den 15en Februari, nadat alles betreffende de arbitrage behoorlijk was geregeld (o. a. ook de prioriteit der vorderingen van de blokkeerende mogendheden) werd de blokkade opgeheven en verlieten de vreemde oorlogsschepen de Venezuelaansche kust.

De schrijver van de artikelen in „De Nieuwe Ct." baseert op grond van deze korte krijgshistorie, zijn meening, dat onze Marine met 10 oorlogsschepen en een 5-tal torpedobooten gemakkelijk zal kunnen uitvoeren wat in 1902 door Engeland, Duitschland en Italië is verricht en dringt aan op snel en doortastend handelen.

Schepen en manschappen hebben wij en voor zoover noodig kan door vrijwillige tijdelijke werving onder de zeemilitie onze scheepsmacht worden aangevuld, terwijl ons geheel mariniercorps ter beschikking staat.

VENEZUELA.

Met betrekking tot de gerezen moeilijkheden met de Regeering der Republiek Venezuela was men in de Tweede Kamer bij de behandeling van de begrooting voor Buitenlandsche Zaken algemeen van gevoelen,

met alles overwinnende trouw.

Bijna zeker zou in Europa of Amerika bij zulk een algemeene ellende, van zooveel weken en maanden, reeds lang een oproer zijn uitgebroken en gevaarlijke meetings van werkeloozen herhaaldelijk gehouden zijn. Maar waar zijn hier de socialisten? Waar de oproermakers?...... Ja, vandaag heeft er ook een manifestatie plaats, maar een die juicht van vrede. Zingende kinderen met blijde gezichten en dankbare harten, omdat zij iets ontvangen van den goeden „Sint" en daaromheen ouderen van dagen, die blij zijn met den jubel van 't jongere geslacht. Hier heerscht blijdschap, hoewel er reden is om te treuren. Dat is een allergelukkigst verschijnsel. Ons volk hoopt altijd, vertrouwt altijd, heeft altijd den blik gevestigd omhoog, naar den goeden God, en zoo blijven zij tevreden met bitter weinig.

Welk een hemelsbreed verschil met het karakter van onze buren. Revolutie schijnt op Curaçao even onbestaanbaar als in die landen de vrede.

Er is laatst — o zeldzaamheid — een opstootje geweest; maar dat was zoo een onnatuurlijk verschijnsel, dat niemand zich herinneren kon iets dergelijks in de laatste 20 jaren beleefd te hebben. En nu is het reeds lang in de oude doos. Nog geen twee dagen daarna scheen de vrede-zon weer even helder als altoos op de kale rots, licht en blijdschap gevend aan het hart.

Ons volk kent nu eenmaal niet een mistig en nevelachtig weer, dat menig Hollandsch hart en hoofd, zoo ziekeneurig, zwartgallig en tureluursch kan maken.

En toch — het kan niet genoeg herhaald — er wordt geleden, veel geleden, zooveel, dat men niet begrijpt, hoe de menschen niet bij massa's sterven. Maar toch...... men zingt, men danst, terwijl men honger lijdt. Wat benijdenswaardige inborst!

Maar alles heeft zijn schaduwzijde, en deze ontbreekt ook hier niet. Men kan zoo iets noemen — „les défauts d'une bonne qualité" maar helaas, het is een fout.

Dat eeuwig lachen en zingen, ook in den uitersten nood, dringt wel eens den levensernst te veel naar den achtergrond, wat natuurlijk zijn invloed doet gelden bij de opvoeding der jeugd. Waakzame moeders, en vermanende en zelf het goede voorbeeld gevende vaders blijven helaas nog te veel uitzonderingen.

Huiselijke orde ontbreekt in menig gezin bijna geheel. Een ieder doet wat hij wil, en naar de kinderen wordt haast niet omgezien. In één woord, het ideaal van opvoeding, is ook hier nog lang niet bereikt, daar ontbreekt nog zeer veel aan.

Doch niet al te streng geoordeeld, want...... peu comprendre fait beaucoup pardonner.

De kleine behuizing — krotten hier zijn legio — maken 't leven-op-straat voor vele kinderen bijna noodzakelijk; de langdurige afwezigheid van vader-op-zee; het buitenshuis dienen van moeder, en niet het minst van al, het vroegtijdig veel-weten en veel-zien der kinderen in tropische landen; het zijn alle factoren, die de toch reeds zoo moeilijke taak der opvoeding aanmerkelijk verzwaren.

Het werk alzoo der school is niet licht te overschatten, vooral daar noch Fraters, noch Zusters bij de Ouders die hulp en steun vinden, die zij met reden van hen verwachten mogen, en maar al te dikwijls door de ouders partij getrokken wordt voor de kinderen tegen het schoolgezag.

Maar ondanks die allerhande stain-den-weg, dwingt het schitterend succes van de school eerbied en ontzag af voor de opoffering en takt van degenen, die hun leven hebben gewijd aan 't heil van de jeugd. Zoo iets heet beschaven op groote schaal. In de stad alléén ontvangen ± 1000 arme kinderen een onderwijs en ontwikkeling, die niet achter staat bij die van Holland. Dit is nu juist niet iets nieuws. O neen, zoo is het reeds vele jaren lang bij herhaling erkend door vriend en vijand en principieele tegenstandere zelfs van alle bijzonder onderwijs.

Reeds meermalen, ook deze week nog, woonde ik de prijsuitdeeling bij. Maar den indruk, dien men dan krijgt door al wat men ziet en hoort en opmerkt, ook gedurende het examen in de verschillende vakken, is boven alle verwachting gunstig. Onze scholen zijn voor de Missie, wat de scheepvaart is voor de kolonie: beide zijn noodzakelijk voor een fatsoenlijk bestaan.

En nu zullen de gevers beter begrijpen welk een uitstekend werk zij gedaan hebben met door hunne vele giften het blijven-schoolgaan der kinderen te hebben mogelijk gemaakt, ja zelfs bevorderd.

Onze dank moet groot zijn, als uwe gaven en wat Gij deedt, weest er stellig van overtuigd, is een dubbel loon en dank waardig, want het was niet alleen een werk van lichamelijke, maar ook van geestelijke barmhartigheid.

Intusschen hopen wij, dat er spoedig verandering moge komen in den ellendigen toestand onzer kolonie, want wij begrijpen, dat men niet kan blijven geven, alhoewel het uiterst jammer zou zijn, zoo het meerendeel der schoolkinderen na de vacantie moest thuisblijven bij gebrek aan steun.

*
*

En thans...........!

Thans zijn de scholen leeg, de jeugd in de stad en buiten is op vacantie.

Vacantie, tijd van vreugdevolle pret voor het kind der meergegoeden, maar voor het kind der armen! Eilacie, tijd van hongerlijden en gebrek.

Op school ontving het zijn dagelijksch brood. Maar nu is er geen school, en thuis hebben ze niets.

Wie zal nu voor hen zorgen, vooral voor de armsten onder de armen, de kinderen der werkelooze armen?

Wie schaft hier raad, of liever wie schaft hun voedsel?

Is het niet mogelijk, dat het Gouvernement, dat zijn goedheid toonde reeds eenige maanden lang, nu ook dat schoone werk voortzette onder de vacantie door wekelijks een beschuit-toelage te zenden naar de buitendistricten? Misschien, dat het Algemeen Nederlansch Verbond dan voor de arme kinderen in de stad wel wilde zorg dragen?

Het zijn slechts vragen, maar eenieder zal ze redelijk vinden.

De vacantie mag voor de schoolkinderen geen tijd worden van ellende en jammer.

Het St. *Nikolaas-feest* is gebonden aan een bepaalden datum, niet echter de idee, die ook bij dit feest heeft voorgezeten, het steunen der armen door de meer gegoeden.

Ziet, dit is *altijd* een *schoone* daad, maar bij de tegenwoordige algemeene armoede is het zelfs een *noodzakelijk* iets.

(Met zeer veel genoegen hebben wij deze bijdrage, van bevriende zijde ons toegezonden, geplaatst.

Dankbaar voor wat hier en in Holland reeds gedaan werd voor het arme schoolkind, hopen wij toch dat zij ook onder de vacantie minstens voor hongerlijden mogen worden behoed. RED. AMIGOE.)

dat het in den huidigen stand van zaken noch wenschelijk noch nuttig moet worden geoordeeld over de geschillen zelve en over de door de Regeering gedane stappen in het openbaar van gedachte te wisselen.

Zeer vele leden verklaren met ingenomenheid kennis te hebben genomen van het beleid der Regeering dat den indruk maakt in de eerste plaats gericht te zijn op een vreedzame opheffing der geschillen.

Vertrouwd werd, dat de Minister, zoodra het Staatsbelang zich tegen de openbaarmaking van de stukken. op het geschil betrekking hebbende niet langer verzet, daartoe zal over gaan.

Met bevreemding was echter gezien, dat de Minister van Buitenlandsche Zaken in een onderhoud met een correspondent van een buitenlandsch blad mededeelingen heeft gedaan, die ons publiek eerst langs dezen weg hebben bereikt.

De publicatie van den brief van den heer De Reus door het bestuur der vereeniging Hou' en Trouw werd algemeen gelaakt en tevens betreurde men 't, dat het bestuur niet ruiterlijk heeft erkend, dat die publicatie niet had behooren te geschieden. Men achtte het dan ook allezins begrijpelijk, dat de Minister de intertijd aan onze diplomatieke en consulaire ambtenaren verstrekte opdracht, om te voldoen aan verzoeken der genoemde vereeniging om inlichtingen betreffende eventueel voorkomende vacatures en vooruitzichten van jonge Nederlanders, heeft ingetrokken.

In verband hiermede kwam de vraag ter sprake, of 's Ministers ambtsvoorganger goed heeft gedaan door indertijd die opdracht te verstrekken.

Algemeen oordeelde men het zeer verklaarbaar, dat de Minister aanleiding heeft gevonden den Heer de Reus terug te roepen en hem op non-activiteit te stellen.

Niet zonder bevreemding was gezien, dat de heer de Reus later te 's Gravenhage is aangekomen dan de reisverbindingen hem mogelijk maakten. Ook toonde men zich verbaasd, dat hij vrijheid heeft gevonden zich beschikbaar te stellen voor een vraaggesprek, betreffende de Venezolaansche kwestie, voordat hij door den Minister, die hem had ontboden, in gehoor was ontvangen.

Men zou gaarne vernemen, hoe het mogelijk was, dat de Minister twee maanden nadat twee schepen, varende onder Nederlandsche vlag door Venezolaansche kustbewakingsvaartuigen in open zee waren aangehouden, van die feiten nog geen kennis droeg, blijkens de verklaring van den Minister in de vergadering der Tweede Kamer van 26 Juni ll.

Ten slotte had het de aandacht getrokken, dat de consul van Venezuela op Curaçao, wiens benoeming van 22 April jl. dateert, in Juli, toen de moeilijkheden met die Republiek reeds een bepaalden vorm hadden aangenomen, door onze Regeering is erkend.

Sommige leden vroegen naar 's Ministers meening omtrent de vraag, of het niet wenschelijk ware *een neutraliteitsverklaring van Nederland* uit te lokken. Andere leden handhaafden hun daartegen bij de bespreking van de laatste begrooting in de Tweede Kamer geuite ernstige bezwaren.

De Minister van Buitenlandsche Zaken ontving met bovenstaand Voorl. Verslag op zijn begrooting een zeldzame decoratie. De Kamer had in de sectiën voor dezen Minister schier niets anders dan hoog gestemden lof. Als spreker maakte hij het gemeen overleg aangenaam, als diplomaat is hij op de hoogte der zaken, en de wijze waarop hij het geschil met Venezuela behandelt, toonde dat de impetuositeit van zijn nog jeugdige natuur geen parten speelt aan zijn voorzichtigheid.

Mr. De Beaufort was ook een goed spreker, en won het zelfs van Jhr. Van Swinderen in rustig spreken, maar hij was geen diplomaat, en kwetste zich door te berusten in de uitsluiting van den Oranje Vrijstaat van de Vredesconferentie.

Vandaar een schier algemeen applaus in de Kamer voor dezen degelijken Minister, die een trouvaille is op zijn post.

Met te meer gerustheid kan men hem dan ook de verdere behandeling van de Venezolaansche quaestie worden toevertrouwd.

Castro is een van de mannen, die sprekend gelijken op het beeld in de gelijkenis van den onrechtvaardigen rechter, door Jesus geteekend, toen hij hem qualificeerde als een man, die geen mensch ontziet.

Castro ontziet niemand. Nu weer zal hij 't met Engeland aan den stok krijgen om 't schip bij Trinidad. Maar dit hindert hem niet. Hoe meer hij zijn volk tegen de vreemdelingen prikkelt, hoe meer hij zijn tegenpartij ontwapent, en in heel het land als een tweede Bolivar wordt toegejubeld.

Om sterk in het binnenland te staan, zoekt hij ruzie met het buitenland. Dit blijkt ook nu weer uit zijn antwoord aan onze regeering Een antwoord zoo brutaal mogelijk.

Wat hierop te doen zal zijn, beslisse de regeering. Alleen tastte men niet door, om Curaçao finantieel te helpen. Dat doen we veel goedkooper door tijdelijke ondersteuning.

En moet men doortasten, stelle men dan toch vooral zoolang doenlijk een blokkade uit. Een blokkade kan ons afmatten, moeilijkheid met de zeemilitie geven, en schepen onzerzijds in gevaar brengen, en ten slotte de publieke opinie in Amerika, Engeland en Duitschland om het handelsbelang tegen ons keeren.

Zelfs het bombardement van een paar havensteden, om enkele batterijen tot zwijgen te brengen en aan de bevolking een gevoelige les te geven, hoezeer zoo lang mogelijk te ontraden, zou allicht nog altoos veiliger zijn, dan een blokkade, die met het geduld der uittarting kan worden beantwoord.

Standaard.

HOU' EN TROUW.

Het Bestuur der Vereeniging „Hou' en Trouw" deelt aan het *Handelsblad* mede, dat in het door *De Telegraaf* gepubliceerde afschrift van de briefwisseling, tusschen de Vereeniging en het Ministerie van Buitenlandsche Zaken gevoerd, niet voorkomt kopie van een schrijven van „Hou' en Trouw" van 15 Oct. 1908 zijnde het antwoord op den laatsten brief van den Min. van Buitenl. Zaken dd. 6 October.

Bedoeld schrijven luidt :

Amsterdam, 17 October, 1908.

Excellentie,

Wij hebben de eer u de ontvangst te bevestigen van uwe missive van 6 October ll. no. 20826 afdeeling II.

Hieruit blijkt ons, dat de chef van de tweede afdeeling van uw departement in de meening verkeert, dat bij het bewuste onderhoud, de beheerder van ons Informatie-bureau vergezeld was van een ander lid van ons bestuur, althans van een derden persoon. Met de meeste beslistheid kan echter ons Bestuur verklaren, dat de heer Hepner bij dit onderhoud niet vergezeld was door een ander bestuurslid van onze Vereeniging en de heer Hepner verzekert met even veel stelligheid, dat hij niet vergezeld was van een derden persoon.

Wij hebben dus als vaststaand aangenomen, dat het bewuste onderhoud onder vier oogen plaats had en waar de chef van de tweede afdeeling van uw departement zich met volledige zekerheid herinnert, dat bij het onderhoud, waarin door hem discretie verlangd werd twee personen buiten hem aanwezig waren, is de eenige aannemelijke oplossing, dat deze discretie gevorderd is van eene andere vereeniging dan de onze.

Tegenover de verklaring van den jhr. mr. Van Panhuys meenen wij dan ook onzerzijds de even besliste verklaring van den Heer Hepner te mogen stellen, dat bij het bewuste onderhoud, hem geheimhouding niet is opgelegd, noch door hem toegezegd, welke verklaring bevestigd wordt door schriftelijke aanteekeningen in de registers onzer Vereeniging, kort nadat het onderhoud plaats vond, te boek gesteld; zoomede door het ontbreken van eenigerlei aanwijzing daaromtrent in de tusschen uw departement en onze Vereeniging gewisselde stukken.

Ongetwijfeld zal Uwe Excellentie wel de goedheid willen hebben ook een afschrift van dit schrijven aan de leden van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal te doen toekomen.

Met gevoelens van bijzondere hoogachting,

Vereeniging „Hou' en Trouw."

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Havennieuws.

Van 16—30 November liepen onze haven binnen :

Stoombooten	10	
Goeletten	14	
Bijlanders	13	
Totaal :	37	schepen.

Dat maakt dus met de 33, gedurende de eerste twee weken der maand binnengeloopen, 70 schepen voor November. Verleden jaar bedroeg dit getal 92.

Onze Oorlogsschepen.

Maandagmorgen ging eindelijk de *Gelderland* ook weer eens een tochtje wagen. Die had zich anders, na het dokken, maar stilletjes achterbaks gehouden.

's Middags trokken ook de *Heemskerck* en *Friesland* weder uit, maar in tegenovergestelde richting van de *Gelderland*. Deze was naar Maracaibo vertrokken, de beide andere respectievelijk naar La Guaira en Puerto Cabello.

Vrijdagmorgen viel de *Heemskerck* weer binnen.

President Castro.

Een paar uur, nadat ons blad verleden week verschenen was, werd het, gelukkig, algemeen bekend, dat het bericht van Castro's achterblijven op Fort de France op een dwaling berustte.

Castro is wel degelijk door gereisd, dezer dagen moet hij in Santander aankomen en een paar dagen later te Bordeaux.

Spoedig zullen we derhalve wel eenig bericht omtrent hem ontvangen.

Venezolaansch Schrikbewind.

President JUAN VICENTE GÓMEZ schijnt, voorloopig althans, er niet aan te denken om wat in te binden; hij houdt zich strikt aan het program van actie, hem door CIPRIANO CASTRO voorgeschreven. De Regeering van Venezuela blijft Nederland vijandig, Curaçao bestaat voor haar niet.

Een Katholieke Vereeniging te Maracaibo had uit Spanje eenige Zusters van liefde gevraagd om de melaatschen te Maracaibo te komen verplegen.

De Zusters, acht in getal, kwamen uit Spanje op Curaçao aan, maar reeds drie weken achtereen wachten zij te vergeefs op het noodige verlof van de Venezolaansche Regeering om van Curaçao uit, Venezuela te mogen binnentreden.

Hetzelfde schrikbewind van Castro heerscht ook thans te Caracas. Wel werden eenige gevangenen ontslagen, maar dat diende alleen om plaats te maken voor anderen, die van de gewone gevangenis naar het „Castillo" werden overgebracht.

Hoe lang zal deze toestand, zoo onnatuurlijk voor een beschaafd land als Venezuela, nog duren?

In den loop dezer week werden door het *Boletin Comercial* de volgende kabelgrammen openbaar gemaakt.

LONDEN, 30 November. — De *Pall Mall Gazette* bericht, dat er binnenkort een verdrag zal worden gesloten tusschen Nederland en Groot-Brittannië.

DEN HAAG, 30 November.—De Tweede Kamer heeft het arbitrage-verdrag tusschen Nederland en de Vereenigde Staten goedgekeurd.

Zouden deze beide berichten ook heenwijzen in de richting, waar de oplossing der Venezolaansche Quaestie te zoeken zal zijn?

Spoedig hopen wij hieromtrent iets meer te vernemen.

Prijsuitdeeling.

Woensdag, Donderdag en Vrijdag was het examen en prijsuitdeeling op de Bijzondere R. K. Scholen der armen in de stad.

Opnieuw kon een ieder zich overtuigen, hoe degelijk het onderwijs is dat ook de arme kinderen op onze scholen van de Eerw Zusters en Fraters genieten. Het onderricht, hun daar verstrekt, is meer dan voldoende voor hun volgend leven. De algemeene ontwikkeling hun op school gegeven, zal hen krachtig helpen om zich een eerlijk en fatsoenlijk bestaan te verschaffen. Verschillende oud-leerlingen dezer scholen hebben reeds een aardige positie verworven en maken het uitstekend.

Wat ons bizonder opviel was, dat wij ook van de buitendistricten verschillende jongens op de Fratersscholen in de stad aantroffen. Zelfs van West-punt.

We hopen, dat allen, die invloed hebben op de bevolking, zullen blijven medewerken om de vlugste jongens der buitenscholen in de stad onder dak te brengen, opdat zij aldus in de gelegenheid worden gesteld het uitstekend onderricht der Fraters te kunnen volgen.

Plantzaad.

Gedurende acht dagen reeds is de regen bijna niet van de lucht. Het is echt groeizaam weertje.

Wat jammer echter, dat er nog zoo velen niet konden planten uit gebrek aan plantzaad.

Te vergeefs werd een week of zes geleden naar boontjes gezocht.

Op Aruba zijn nu nieuwe, versche boonen te krijgen. Het is nog niet te laat om te planten. Dat men dus spoedig wat plantboontjes koope op Aruba.

Boontjes groeien snel en geven spoedig wat voedsel aan het arme volk. Op de mais moeten ze nog tot Maart of April wachten, als de oogst lukt, wat op Curaçao altijd een open vraag blijft.

Daar het zoo herhaaldelijk voorkomt, dat het arme volk geen voldoende plantzaad heeft, zouden wij willen vragen, of het niet ligt op den weg der *Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van landbouw* etc. om jaarlijks, hetzij hier, hetzij elders een flinken voorraad plantzaad op te doen om het dan bij het begin van den regentijd beschikbaar te stellen, zoo niet kosteloos, dan toch tegen den kostprijs.

Dat zou een machtige bevordering van den landbouw wezen, en niet zoo heel veel kosten met zich mede brengen.

Het arme volk mist dikwijls goed plantzaad.

Het koopt hier en daar een enkele kan mais tegen hoogen prijs, maar vooreerst kan de arme niet zooveel koopen, als hij wel noodig heeft en ten tweede komt het herhaaldelijk voor, dat het gekochte zaad als plantmateriaal niet deugt, daar het totaal alle kiemkracht heeft verloren, of door ouderdom, of door ondoelmatige bewaring, te warm en te vochtig.

Als de „Cur. Maatij" jaarlijks voor goedkoop en goed plantzaad zorgde, zou deze Maatschappij een zeer groote weldaad bewijzen aan de arme bevolking en een echt Curaçaoschen landbouw: de verbouwing van mais, boontjes, pinda etc. ten zeerste bevorderen.

Bij het goed gelukken van den oogst dezer verschillende producten in den cultuurtuin zal het der Maatschappij al heel gemakkelijk vallen de bevolking aan goed plantzaad te helpen. Zij behoeft daartoe slechts den ingezamelden oogst te bewaren en later beschikbaar te stellen.

La Voz de Aruba,

Opnieuw heeft Aruba zijn „stem" verheven.

De aanhouder wint. Hopen wij, dat het moeitevol pogen der Arubianen om een eigen blad in 't leven te houden ditmaal met succes worde bekroond.

De Directeur, de Heer F. J. C. BEAUJON, plaatste aan het hoofd van zijn blad, vlak onder zijn naam de spreuk : *Dulce et decorum est pro patria mori.*

Zeker een benauwend voorgevoel! Vroeger kwam deze spreuk niet op op het blad voor. De Heer BEAUJON moge bedenken, dat het zoet en eervol is voor 't Vaderland te sneven; nog zoeter is 't en meer eervol voor 't Vaderland te leven.

Dat laatste wenschen wij hem van harte toe.

Kamer van Koophandel en Nijverheid.

Bij de herstemming tusschen de Heeren J. P. G. ECKER en B. E. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT op Donderdag ll. zijn 101 kiezers opgekomen. Twee stemmen waren van onwaarde.

De Heer ECKER verkreeg 61 stemmen, de Heer v. D. V. ZEPPENFELDT 38 stemmen, zoodat de eerste gekozen is.

„Progresso"

In dank ontvingen wij namens het Bestuur dezer Letterkundige Vereeniging de mededeeling, dat het reglement der Vereeniging door den Heer Gouverneur der Kolonie is goedgekeurd, en de Vereeniging mitsdien wettelijk is erkend.

Wij wenschen aan *Progresso* een lang, bloeiend en vruchtbaar leven.

Sinterklaas.

Hedenmiddag, als het niet regent, zal de goede Sint met zijn gevolg

om half twee het Militaire Tehuis verlaten en door de straten der stad trekken. Om half vijf begint het kinderfeest voor het Gouvernementsgebouw.

Officieele berichten.

Geen quarantaine meer voor Trinidad.

Bij Gouvernementsbeschikking dd. 28 November, 1908, N°. 851 zijn de beperkende bepalingen tegen schepen, komende van Trinidad, vastgesteld bij G. B. dd. 29 October jl., N°. 782, ingetrokken.

* * *

De Reorganisatie van ons Belastingstelsel treedt 1 Januari 1909 in werking.

Alle protesten van Koloniale Raad, Kamer van Koophandel en van de Koloniale Pers hebben dus volstrekt niets geholpen.

De Gouverneur heeft aan de Leden van den Kol. Raad en van de Kamer van Koophandel een schrijven gericht om zijn niet-ingaan op hun verzoek te motiveeren.

De Cur. Cour. deelt den hoofdinhoud dezer Missive mede.

De Gouverneur is van meening dat indien in de bestaande ernstige benadeeling van handel en scheepvaart, waarop het bezwaar tegen eene spoedige invoering vooral gegrond is, onverhoopt niet tijdig eene gunstige wending komen mocht, het Bestuur daarin aanleiding zal vinden om, evenals dat zou behooren te geschieden bij eene bestendiging van het oude stelsel, die maatregelen te nemen of voor te stellen als de omstandigheden raadzaam zullen maken.

De Gouverneur geeft daarbij verder te kennen, dat de bedoelde maatregelen bij het herzieningsstelsel, doordat men rekening houdt met den economischen toestand der bevolking, gemakkelijker en rechtvaardiger zullen zijn te treffen dan onder het oude stelsel.

Naar onze meening, zoo voegt *De Cur. Courant* hier aan toe, is door de toezegging dat eventueele maatregelen als bedoeld genomen zullen worden, elk overwegend bezwaar tegen de invoering op den 1n. Januari a. s. opgeheven.

Zooals daarbij zeer terecht is opgemerkt zouden de omstandigheden, waarin de beide collegien een bezwaar zagen, evenzeer onder het bestaande stelsel aanleiding tot het nemen van bijzondere maatregelen geven.

In zooverre staan beide gevallen gelijk.

Beide stelsels zouden in die speciale omstandigheden hetzelfde bezwaar openbaren, maar het nieuwe biedt voordeelen aan, welke juist in die omstandigheden bijzonderlijk op prijs zullen worden gesteld en waarvan het genot door uitstel van de invoering van de verordeningen evenzeer zou worden opgeschort.

Wij komen dan tot de conclusie, dat, daar toch ook de voorbereidende maatregelen voor den invoering op 1n. Januari reeds genomen waren, het voornemen om met dien datum een aanvang te maken met het nieuwe stelsel moest blijven gehandhaafd en ten uitvoer gelegd."

De Koloniale Raad

zal Maandagavond half acht een Openbare Zitting houden.

Influenza.

Het natte weder der laatste dagen heeft aan veel menschen influenza bezorgd; verkouden zijn de meesten.

Oppassen voor regen en natte voeten zal veel ziekte voorkomen.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste acht dagen in 't fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

65 ratten
709 muizen.

47 karren oude rommel en vuilnis werden uit open plaatsen en van openliggende gronden aan de Overzijde verwijderd en door middel van petroleum verbrand, door aangehuurde werklieden tot werkverschaffing.

Wat onze oorlogsschepen op zee uitvoerden.

Aan een brief d.d. 26 Sept. uit Willemstad aan den „Limb. Koerier" is het volgende ontleend:

Donderdag, 3 September, omstreeks 5 uur vertrokken uit Nieuwediep, had Hr. M. Pantserdekschip „Friesland" eene voorspoedige reis, die volkomen beantwoordde aan de goede wenschen, ons door H. M. onze geëerbiedigde Koningin per draadlooze telegrafie toegezonden, welk toestel ofschoon voor 200 K. M. gemaakt, ons nog op 350 K. M. afstand, berichten uit Scheveningen liet ontvangen.

Met een dertienmijls vaart stoomden we naar Ponte Delgada, waar we in den namiddag van den 8en aankwamen. Den volgenden dag volle kracht kolenladen en 's avonds om 11 uur vertrokken we met 12 mijl naar Curaçao. De geheele reis hadden we prachtig weer. We werden druk vergezeld door vliegende vischjes.

Donderdag 17 September kwamen Antigua en Guadeloupe in zicht en voeren we tusschen deze twee eilanden door de Caraibische zee in, om weldra weer alle land kwijt te zijn.

Zaterdagmorgen om 1 uur ontvangen we antwoord op ons draadloos getik, van Hr. Ms. Gelderland, welks 500 K.M. station door de „Heemskerk" was medegebracht uit Holland. Zooals wellicht bekend is, hebben wij ook nog een toestel bij ons, bestemd om te Curaçao aan den wal te worden opgesteld.

Tegen den middag kwamen we te Willemstad aan en werden geestdriftig en met muziek ontvangen, echter niet zoo als Hr. Ms. Heemskerk", bij welks binnenkomst 't letterlijk en figuurlijk zwart van de menschen was.

Men moet nl. weten, dat de bewoners van Curaçao, evenals die van Aruba en Bonaire, erg Hollandsch gezind zijn, zoowel negers als blanken, ik zou zelfs haast zeggen vooral de negers, die zeer goede, eerlijke menschen zijn.

Maandagavond ging Hr. Ms. pantserschip „Jacob van Heemskerk" op welk mooi nieuw schip schrijver dezes in tusschentijd overgeplaatst was, naar zee en wel naar Aruba. Er werd dien nacht zonder lichten gevaren. De reden hiervan was vermoedelijk, dat in Willemstad, waar, tusschen twee haakjes, veel gebabbeld wordt, verteld werd, dat elken avond een Venezolaansch schip voor de haven kwam, en nu was 't doel na donker terug te komen om te zien of de Venezolaan er was. Hij is echter niet gezien, zoover mij bekend.

We zetten dus weer koers naar Aruba en ankerden den volgenden morgen in zicht van dit eiland, om de noodige schijven uit te zetten. Daarna hebben we den geheelen dag schijfgeschoten. 's Nacht's waren alle menschen van de wacht (d.i. 1|3 deel der equipage) gewapend aan dek, terwijl er meerdere extra uitkijken werden geplaatst, en een sloep op brandwacht werd gezet. Het schip lag n.l. voor anker; en er moest een stoomsloep, bewapend met een kanon van 3.7 c.M. en een aantal geweren, op eenigen afstand van 't schip rondstoomen, om alle schepen aan te houden die te dicht in de buurt kwamen. Zoowel sloep als schip hadden alle lichten gedoofd. Wat hiervan precies de bedoeling is geweest, is niet bekend, maar ik heb een vaag vermoeden, dat 't verhaal, dat hier loopt, als zou Castro voor 7.000.000 mijnen gekocht hebben, er schuld aan heeft.

Wat 't feit, dat we voor Aruba lagen, aangaat, denk ik, dat dit is geweest met 't oog op 't geheel onverdedigd zijn van dit eiland, dat 't dichtst bij Venezuela ligt.

De, zooals ik reeds zeide, zeer Nederlandsch gezinde bewoners van Aruba, meest negers, hebben wel geweren en patronen gekregen, maar ik twijfel toch of dit voldoende waarborg is tegen een Venezolaansche landing. Wel is waar zou zoo iets, volgens de bewering van een Engelsch blad, niet gunstig voor de venezolanen afloopen, want de negers, die dat volk haten, zouden er wel voor zorgen, dat er slechts weinigen hun vaderland zouden terug zien, maar 't is toch beter zulks te voorkomen.

De volgende dagen ging 't net zoo, tot we plotseling Donderdag avond om 8 uur het anker lichtten (een dag vroeger, dan 't plan was] en we naar Willemstad stoomden, alwaar we Vrijdags morgens aankwamen en dadelijk kolen laadden. Dit geschiedt door negers, die voor elke mand, die ze binnen boord dragen, direct 2¼ cent ontvangen, welk geldstuk ze meestal in den mond stoppen, om deze na eenige keeren te ledigen in een buise of zak, die ze bij zich dragen. Nu liggen we weer in 't Schottegat, de haven van Willemstad. Maandag gaat de „Heemskerk" naar Bonaire en de „Friesland" naar Aruba; tenminste. dat is het plan.

Van boord van Hr. Ms. „Heemskerck" schrijft men aan „De Nieuwe Courant";

Hr. Ms. „Heemskerck" is hier ongetwijfeld het populaire schip en wordt dan ook in den volksmond meer gemeenzaam „de Shon Co." (de mijnheer Jacob) genoemd. De reden hiervan zal wel zijn, dat het de „Heemskerck" was, welke door haar komst de beangstigde gemoederen tot kalmte wist te brengen, en toen kort daarop aan boord een achtermiddagpartij werd aangeboden aan een groot deel der bevolking alhier, had dit schip de harten der Curaçaonaars, zelfs van die, welke niet voor een uitnoodiging in aanmerking gebracht konden worden, voorgoed gewonnen wel zijn hier bovendien nog de „Gelderland" en de „Friesland" maar de Shon Co is en blijft toch hun oorlogsschip.

In afwachting van de dingen die komen zullen, ligt het in het voornemen van den commandant der scheepsmacht om elke week gedurende 4 of 5 dagen, hetzij in eskaderverband, hetzij elk schip afzonderlijk, naar zee te gaan tot het houden van de vereischte nautische en tactische oefeningen om de strijdvaardigheid van het kader zoo hoog mogelijk op te voeren.

Koloniaal Verslag.

Staat L. Financieele Zaken.

DOMEINEN.— Naar aanleiding van de opmerkingen gemaakt in de zitting van de Tweede Kamer van 15 November 1907 nopens de verpachtingsvoorwaarden van domeingronden, die voor den kleinen landbouw zijn uitgegeven, kan worden medegedeeld dat de pachtcontracten worden aangegaan voor den duur van 20 jaren, ten einde den huurders zekerheid te geven, dat zij zich ongestoord op de verbetering hunner gronden kunnen toeleggen, door den aanleg van putten met windmolens en dammen en door het kweeken van vruchtboomen. De huur blijft in zeer vele gevallen lang stand houden en gaat vaak van vader op zoon over.

Door den geregelden voortgezetten damaanleg, ook op huurgronden, is gaandeweg vooruitgang te bespeuren en wordt het langzamerhand meer en meer regel, dat de gehuurde grond ook behoorlijk wordt gebruikt.

In 1907 werden op Curaçao met 218 personen huurovereenkomsten afgesloten, waarbij aan hen 258,955 H. A. terrein werd afgestaan, t. w.:

	Personen	H.A. terre.
In het 2e district	91	110,745
„ „ 3e „	81	95,11
„ „ 4e „	15	16,54
„ „ 5e „	31	36,56
	218	258,955

In 1907 werd met 59 personen meer dan het jaar te voren huurovereenkomsten afgesloten, daarentegen werd 2,635 H. A. terrein minder afgestaan.

Op ultimo December 1907 waren in huur of pacht op Curaçao uitgegeven :

	Getal der perceelen.	Hoe omheind				Voorwaarde en bepaling.	
		Goed	Tam. goed.	Slecht.	In 't geh. n.	Oude	Nieuwe
In het 2e distr.	922	249	231	133	309	676	246
„ „ 3e „	375	75	85	30	185	179	196
„ „ 4e „	101	17	64	5	15	50	51
„ „ 5e „	155	6	89	45	15	52	103
	1553	347	469	213	524	957	596

Verscheidene zoogenaamde gratisperceelen in het 2e en 3e district, waarvoor geen huurprijs werd betaald, zijn in 1907 in huur aangenomen.

Van het aantal in pacht uitgegeven gronden in het 2e district werden eenige perceelen afgeschreven, welke opnieuw verhuurd werden, zoodat met inbegrip van de nieuwe perceelen het aantal perceelen op ultimo December 1907 bedroeg 676 onder oude en 246 onder nieuwe voorwaarden. Ook in het derde district werden verscheidene perceelen, welke bleken verlaten te zijn, opnieuw verhuurd, bij welke nieuwe uitgifte eenige kleine perceelen tot een grooter geheel zijn samengetrokken, tengevolge waarvan het aantal uitgegeven perceelen op ultimo December 1907 bedroeg 179 onder oude en 196 onder nieuwe voorwaarden.

In het 2e en 3e district is getracht, waar de uitgestrektheid van den grond zulks toeliet, grootere perceelen dan van 2 H.A. uit te geven, maar er werden niet vele personen gevonden, die grootere oppervlakte dan 2 H.A. wilden nemen voor de gewone cultuur van mais en boonen.

Voor wat betreft het omheinen of afsluiten der perceelen door de huurders wordt verwezen naar hetgeen daaromtrent in het vorig verslag is gemeld.

In het 5e district verzochten eenige huurders kleinere perceelen in huur te krijgen dan waartoe machtiging werd verleend, omdat zij uit gebrek aan materiaal niet in staat zijn om grootere terreinen af te sluiten.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

El Petroleo ó Aceite de alumbrar y quemar no es un alimento.

La mejor manera de tomar el aceite de hígado de bacalao es en la forma de emulsión, por ser así más fácilmente absorbido por el estómago; de todas las emulsiones conocidas, la *Emulsión de Scottes* universalmente considerada como la más perfecta y la más eficaz, no solamente por la pureza del aceite y de los demás ingredientes, que se emplean en su elaboración, sino porque *es la única emulsión que no se separa, que no se enrancia, que no contiene substancias que irriten ó inflamen el estómago* y porque en una palabra es el alimento más concentrado y más asimilable que conocen los médicos para combatir todas las formas de debilidad orgánica, para purificar la sangre y como un auxiliar indispensable para las personas afectadas de tisis, de escrófula, de raquitismo y otras dolencias crónicas.

Como se ha pretendido por algunos industriales recomendar el aceite de petroleo como un sustituto del aceite de hígado de bacalao, debemos advertir por el bien de los mismos enfermos, que el aceite de petroleo es una substancia mineral, que si se usa internamente es expelida íntegra por las evacuaciones intestinales, causando á la larga inflamación de las vías digestivas.

Carece por lo tanto de la propiedad esencial de todo alimento, la de ser asimilable y volverse parte de los tejidos orgánicos y no puede ni remotamente compararse con el aceite de hígado de bacalao, cuya propiedad de nutrir y fortalecer los organismos débiles lo han hecho tan necesario y tan justamente apreciado en todo el mundo.

Advertentien.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1sten **Maart 1907** t|m **31n Augustus 1907** onder **N°. 1083 X** t|m **N° 8394 X** zal plaats hebben op DONDERDAG den 10n December a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 16den. November 1908.

De Voorzitter.
A. JESURUN.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1908.		Marcb.		Zulia		Marcb.
Vertrekt van NEW-YORK	Nov. 21	Nov. 28	Dec: 5	Dec. 12	Dec. 19	Dec. 26
Komt aan te LA GUAIRA	29	Dec. 5	13	19	27	Jan. 2
Vertrekt van „	30	7	14	21	28	4
Komt aan te PTO. CABELLO	Dec. 1		15		29	
Vertrekt van „	1		15		29	
Komt aan te CURAÇAO	2	8	16	22	30	5
Vertrekt van „	2	8	16	22	30	5
Komt aan te MARACAIBO	3	9	17	23	31	6
Vertrekt van „	6	12	20	26	Jan. 3	9
Komt aan te CURAÇAO	7	13	21	27	4	10
Vertrekt van „	7	18	21	27	4	10
Doet PTO. CABELLO aan	8		22		5	
Doet LAGUAIRA aan		14		28		11
Komt aan te NEW-YORK	16	21	30	Jan. 6	13	18

Drukker :
ALFREDO F. SINTIAGO